

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 54. ANULU XX.

Sabiuu, in 618 Iuliu 1872.

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiuu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Tansilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri'streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1872. — Pretiulu abonamentului pre 1/2 de anu e :

Pentru Sabiuu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Tranni'a si Monarchi'a austro-ungurésca 4 fl. v. v.

Pentru Romani'a si strainatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardiá cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafului Romanu“
in Sabiuu.

Nr. cons. scol. 180/1872.

Consistoriulu Archidiecesanu, cá senatu scolariu, dorindu a satisfacere pre deplinu dispositiunilor Statutului Organicu in privinti'a asiedierei definitive de profesori la institutelle medie confessionale si de invetiatori la scólele poporali si capitali din Archidieces'a noastră (§ 13. aline'a 3-ea; § 122. puntu 9. din St. Org.), — a aflatu de bine a statoru urmatoriu

Regulamentu provisoricu :

A). pentru esaminarea candidatiloru de profesura la scólele române medie de confessiunea gr. orient., anume la gimnasielle si scólele comerciale si reale din Archidieces'a romána gr. orient. a Ardelului.

§. 1. La depunerea esamenului de profesura pentru scólele gimnasielle, comerciale si reale se admitu numai candidatii de nationalitatea romána si de religiunea gr. orient., care au absolvitu facultatea filosofica la la vre-o universitate, respective o academia comerciala, unu politechnicu seu unu altu institutu superioru de invetiamentu analogu acestor'a fia din patria, fia din strainatate.

(Iera candidati, cari nu implinescu aceste conditiuni, se potu anuncia exceptionalmente la depunerea esamenelor numai dupa ce voru fi capetatu speciali concessiune a senatului scolasticu.)

De esamenulu de profesura póte senatulu scolasticu dispensá numai atari individi, cari au facutu odata acestu esamenu cu succesu la Universitate seu la altu institutu superioru de invetiamentu.

§. 2. Comissiunea esaminátore de trei (v. §. 122. p. 8.) se denumesce de Consistoriulu scolasticu pre fia-care anu seu din sinulu acestui'a seu din alti barbati de sciintia, cari represinta studiele, din care au a se esaminá candidatii. Presidiulu in acésta cumissiune 'lu are seu Archiepiscopulu, seu unu locotiitoriu alu acestui'a seu si unulu dintre cei trei membrii si comissiunei, care va fi desemnatu de presidiu. Pre protocolistulu si-lu alege comissiunea insasi.

§. 3. Esamenele se facu de regula in fia-care anu in lun'a lui Augustu in Sabiuu. Esamenele suntu publice.

§. 4. Candidatii, cari voru sa facu esamenulu de profesura se insinuédia la presidiulu Consistoriului de regula 9 luni inainte de terminulu

prefiptu pentru esamenulu oralu, aratandu totodata specialitatea, din care volescu a face esamenu, si cerendu a i se desemná teme pentru lucrárilu domestice.

§. 5. Pre lánge petitiunea de admitere la esamenu are sa alature candidatulu :

a) Testimoniu de maturitate ;
b) Absolutoriu, care sa dovedésca, cumca candidatulu a frecuentatu cá auditoriu ordinariu cu purtare morala buna celu patieniu 6 semestre unulu din institutelle superióre mentionate in § 1.
c) Testimoniu despre ocatiunea si conduit'a sea dela finirea studiiloru academice si pána la datulu petitiunei.

d) Unu feliu de „curriculum vitae“ inscrisu, in care pre lánge momentele principale din viétia sa arate candidatulu si cursulu dezvoltárei sele spirituale, directiunea, estensiunea si midilócele literarie intrebuintate in studiulu sea de specialitate.

§. 6. Nevindu-se nici unu obstaculu candidatulu se admite la esamenu primindu teme pentru lucrárilu scripturistice, care au a se face acasa (vedi § 4).

§. 7. Esamenulu este scripturisticu si oralu.

§. 8. Obiectelle de invetiamentu, din care au candidatii de profesura sa facu esamenu, se impartu in urmatórele grupe :

I. La Gimnasia :

a) Filologi'a clasica, i. e. limb'a si literatur'a latina si elina impreuna cu Istori'a vechia, cu deosebire a greciloru si romaniloru, asiá inse ca in privinti'a unei'a din cele două limbi cerintiele suntu mai moderate ;

b) Geografi'a si Istori'a universalá (cunoscintie din istori'a nationalá) pentru gimnasiulu intregu, precum si cunoscintiele recerate pentru intielegerea autoriloru istorici greci si latini ;

c) Matematic'a si fisic'a pentru gimnasiulu intregu ;

d) Istori'a naturalá pentru gimnasiulu intregu si matematic'a, fisic'a si chimia pentru gimnasiulu inferioru.

e) Filosofi'a in legatura cu un'a din grupele de sub a, b, c, d, f, in sa cu reducerea cerintieloru in privinti'a acestor'a ;

f) Limb'a si literatur'a romána in legatura cu unulu din obiectelle de sub a, b, c, d, e, in sa moderandu-se cerintiele in privinti'a acestor'a ;

g) Limb'a magiara seu germana seu francesa cu un'a din grupele de mai susu pre lánge reducerea cerintieloru in privinti'a acestor'a ;

h) Religiunea impreunata cu unu obiectu din grupele de mai susu ;

i) Desemnulu liberu.

Pentru de a combiná obiectelle de sciintia in alte grupe diferite de cele mentionate, se cere espressa invoie a senatului scolasticu ; in sa nici intr'unu casu nu se póte desbiuá istori'a de geografi'a si celu ce face esamenulu din fisica, trebuie neapératu sa se supuna totodata si la esamenulu din matematica.

§. 9. Recerintiele speciale la esamenulu de profesura :

1. Din filologi'a clasica : se recere cá candidatulu sa cunósca din fundamentu si cu precisiune gramatic'a limbelor respective, sa dovedésca printr'o lucrare scrisa latinesce, ca si-a castigatu in stilistic'a latinesca corectitate si dexteritate, mai departe ca e versatu in autorii clasici, care se cetescu in gimnasio. Mai incolo se cere dela candidatulu sa aiba cunoscintie sigure din istori'a greciloru si romaniloru, iera in mitologia, in anticítati, in istori'a literaturii si in metrica sa fia intru atât'a versatu, încátu sa fia in stare sa facu explicatiunile reale la autorii clasici si sa dea unu prospectu generalu despre referintiele sociale din anticítate.

2. Cu privire la istori'a se cere cá candidatulu sa aiba unu prospectu cronologicu chiaru preste istori'a universalá, sa cunósca nexulu pragmaticu in dezvoltarea popóreloru celoru mai insemnate, iera cu privire la o parte óre-care din istori'a sa dovedésca unu studiu specialu alu isyóreloru si opúriloru speciale, care tratéza acésta parte. Afara de acést'a trebuie candidatulu sa poséda cunoscintie mai detaiate din istori'a vechia si atât'a studiu filologicu, încátu sa póta traduce acuratu celu patieniu pasagie mai usióre din istoricii romani.

In istori'a si statistic'a patriei precum si in istori'a si statistic'a nationalá se recere cunoscintie sigure si totinse, avendu candidatulu totodata sa dovedésca, ca s'a ocupatu si cu opurile mai nóue si mai insemnate din acésta sfera.

Din geografi'a se pretinde unu prospectu chiaru despre intrég'a suprafatia a pamentulu din punctu de vedere fisicu si politicu, o cunoscere specialá a tieriloru europene si unu studiu mai profundu in geografi'a patriei si a tieriloru locuite de románi.

3. Din matematic'a se cere, cá candidatulu sa aiba cunoscintie teoretice si practice din tot'a aritmetic'a si geometri'a elementara, dexteritate in geometri'a analitica si celu putieniu atátea cunoscintie din calcululu diferentiaiu si integralu câtu este de lipsa pentru aplicarea lui la fisica si pentru o mai buna intielegere a Aritmeticii elementare. Esamenulu oralu se estinde si asuprá trigonometrii sferice cu deosebire in aplicarea ei la Geometri'a matematica si la mechanic'a analitica.

4. Din fisic'a se pretinde, cá candidatulu sa cunósca bine legile naturei fiindu in stare a le chiarificá prin experimente si prin argamentatiuni matematice ; sa cunósca elementelle chimiei cu aplicare la cele mai usitate si mai usióre trebuintie tehnice si in fine sa fia versatu in principielle astronomiei si geografiei matematice.

5. Din istori'a naturalá se cere : cá esaminatulu sa cunósca acele producte naturale, care se distingu seu prin aceea ca se intrebuintédia mai desu in viétia omenésca, seu pentru ca au in-insusuri deosebite demne de insemnatu seu pentru ca se gasescu mai desu in patria nostra. Aratandu-i-se atari producte naturale candidatulu trebuie sa le cunósca si sa le scie clasificá. Mai departe se cere, cá acest'a sa cunósca de aprópe acele sisteme vechi si nóue ale istoriei naturale, care au castigatu valóre generalá ; sa poséda cunoscintiele mai necesarie din anatomi'a si fisiologi'a plantelor si animaleloru, cunoscintie despre respandirea loru geografica si in fine sa fia versatu in cercetárilu mai nóue geologice.

6. Cu privire la filosofi'a se pretinde cunoscintia specialá a opuriloru unui'a dintre cei mai insemnati filosofi din vechime seu din timpurile mai nóue si cunósca punctelor principale din istori'a filosofiei.

Afara de acést'a trebuie sa dovedésca candidatulu ca este in stare a propune chiaru si intielegibilu logic'a si psihologi'a empirica.

7. Celu ce face esamenu din limb'a si literatur'a romána trebuie sa cunósca gramatic'a acesteia in tóte fasele ei, sa aiba deosebita dexteritate in vorbirea si scrierea ei, sa cunósca literatur'a romána si istori'a dezvoltárei acesteia, precum si istori'a politica si socialá a popóruului románu. Mai departe se pretinde dela unu atare candidatulu sa fia in stare a esplicá dopa forma si cuprinsu opurile cele mai insemnate ale scriitoriloru nostri si a aratá cursulu de dezvoltare a autoriloru celoru mai insemnati.

8. La esamenulu din limb'a magara, germana, francesa, seu italiana, se cere cunoscintia acurata a gramaticiei, dexteritate si corectitate in vorbirea si scrierea limbei respective, cunós-

scarea stărei acestei limbi și a monumentelor limbice mai însemnate din vechime și în fine un studiu al literaturii și al istoriei politice și sociale a poporului respectiv și o ocupație deosebită cu opurile mai însemnate a celor mai renumiți scriitori.

9. Calificarea pentru învățarea desenului liber și a caligrafiei se probă în mod practică.

§ 10. II. La școlile reale inferioare se impartu obiectele de învățământ cu privire la depunerea examenului de profesura în următoarele grupe:

- Geografia și Istoria universală împreună cu limba română.
- Matematica și fizica,
- Chimia și istoria naturală,
- Geometria descriptivă și desenul linear împreună cu arhitectura;
- Limba magiara sau germană sau franceză sau italiană cu unul din obiectele din grupele de sub a, b, c, d, f;
- Religiunea împreună cu un obiect din grupele de mai sus.

§ 11. Recerintie speciale la examenul de profesura pentru școlile reale:

1. Recerintele la depunerea examenului din Geografia și Istoria, din Matematica și Fizică, din Istoria naturală și din limbile: română, magiara, germană și franceză sunt totu acele care se punu și candidaților la posturi de profesori gimnaziali (v. § 9. 2. 3. 4. 5. 7. 8.)

2. Cu privire la Geometria descriptivă și desenul linear se recere: ca candidatul nu numai să cunoască Geometria descriptivă, ci să fie în stare a-și argumenta științifice principiile acesteia fiindu versat pe câmpul Geometriei întregi; să aibă destăvire în aplicarea acesteia la construcțiile umbrase și perspective, precum și la desemnarea celor mai diferite obiecte de industrie, cu deosebire privire la mecanica, arhitectura și geometria practică; să știe să aplice principiile curatului geometrice la deslegarea problemelor geometrice, care obvinu mai desu în viața, să fie în stare a schița cu acuratețea formele obiectelor mai cunoscute, să cunoască expresiunile tehnice mai usitate în planuri și charte și să știe să execute desenele mai ușoare din Geometria practică curat și corect.

3. Pentru propunerea Chimiei se cere: cunoștințe sigure din Chimia organică și anorganică, exercițiul în facerea experimentelor și în analiza chimică după calitate și cantitate, cu deosebire considerarea materialelor mai obișnuite în negoiu,

precum și cunoștințele despre aplicarea teoriilor chimice la fabricarea mai multor articuli industriali.

§ 12. III. Pentru școlile comerciale superioare se impartu obiectele de învățământ cu privire la examenul de profesura în următoarele grupe:

- Aritmetica mercantila, comptabilitatea și limba română împreună cu stilistica comercială.
- Merceologia și Istoria naturală împreună cu o limbă;
- Chimia, fizica și o limbă;
- Geografia și Istoria comercială și universală împreună cu dreptul cambial și legea comercială;
- Limba magiara, germană sau franceză sau italiană cu una din grupele de sub b, c, sau cu un obiect de sub d);
- Învățătura religioasă cu unul din studiile numite mai sus.

Recerintie speciale la examenele de profesura pentru școlile comer.

1. Din științele curatului comerciale enumerate sub a) se cere, ca candidatul să poată cunoaște științele atât teoretice cât și practice cu privire la afacerile comerciale în totu ramii;

2. Iară cerințele din studiile de sub b—f) sunt totu acele care și la candidații dela gimnaziu, respectiv dela școlile reale.

§ 14. Reducerea cerințelor în studiile, care se iau ca secundare, consta în următoarele:

1. În filologia clasică: pre lângă cunoașterea deplină a gramaticii se recere mai puțină destăvire în stilistica și în disciplinele filologice cunoștințele cele mai neapere;

2. În Istoria se recere cunoștințele generale reducându-se pretensiunile pentru detaliu.

3. Din Matematica se reduce cerințele la Matematica elementară;

4. În limba română este suficiente a cunoaște deplin gramatica acestei limbi, a o vorbi și scria fluent și corect și a cunoaște opurile cele mai eminente ale scriitorilor români din secolul din urmă;

5. Cu privire la Fizică se dispensă candidatul de fizică matematică, precum și de Astronomie și de Geografia matematică;

6. În Istoria naturală se cere cunoștințe intuitive.

În genere este de a se observa, ca chiaru moderându-se cerințele, candidatul trebuie să poată totu materialul acelui, ce e necesariu spre a putea propune cu succesu respectivul studiu în gimnaziu resp. școlile reale inferioare.

va înțelege astă îndată și se va acomoda giorstărilor.

Amu amintitu și documentatu mai sus, cum ca școlile e unu institutu de educație, amu insiratu și virtutile la care trebuie aduși copii, — la tute aceste trebuie să fie învățătoria modelulu; trebuie să ante-merga copiiloru în virtutile numite totu-déun'a ca exemplu bunu. — Învățătoria trebuie să fie acea, ce au copii de a fi; trebuie să facă ce au de a face copii, și trebuie să omite tute, ce au de a omite elevii. —

Datele aceste le aflăm chiaru și în evulu vechiu p. e. la 1) Timoteu 4, 12. —

Lucrul celu mai principal și de însemnat, care se pte pretinde dela ori-care docinte, e amorea și iubirea, ce trebuie să o aibă cătra oficiulu seu, cătra elevii și cătra poporu. — Fără amóre nu e nici celu mai bunu învățatoriu în stare a cresce flóra cea prima a unei generație noue. — Iubirea acést'a are de a se estinde mai alesu preste școlarii din case serace, unde nu e atât'a crescere, seu lipsesece de totu; aici e ocaziune a-și arată iubirea, cu cei avuti și crescuti mai bine, merge totu lucrulu mai ușoru. — În privința iubirii a copiiloru seraci ne da „Pestalozzi“ exemplulu celu mai bunu. —

Unde lipsesece însă amorea acést'a, acolo e oficiulu învățatorescu amar și trist și déca nu 'și pte castiga unu docente p. e. în 2 ani iubirea și autoritatea poporeniloru, apoi acelu omu e de compatimitu. — Școl'a lui atunci nu mai e institutu de educație, căși precum produce în natura numai sórele celu caldu înflorirea plantelor, asiá pte și docentele numai cu amóre a influența asupr'a școlariiloru, — fôrte bine dice „Comenius“: „Metoda cea mai bună de a susține ordinea în

§. 15. Examenul scripturistici

Acesta consta în elaborarea a 2 teme științifice din acele specialități, din care voiesce să fie examinat. Iară cu privire la acestu examen sustau următoarele norme:

1. Una din cele două teme fiindu de cuprinsu generalu și anume didacticu seu pedagogicu i se da candidatului din partea Consistoriului școlasticu. Scopulu acesteia este, ca candidatul să dovedesca cultur'a sea generală filosofică, precum și facultatea, de a latu că profesorulu cultur'a generală prin școlă.

2. Ceea-altă temă, care o pte propune Consistoriului candidatul însuși indicandu totuodată și motivele, care l'au înduplecatu la alegerea ei, are să dovedesca calificarea candidatului în studiile speciale, din care se esaminedia.

3. Candidatii, care facu examenul din filologia clasică, au să lucrede un'a din aceste teme în limba latină, iară cei ce se esaminedia din limba magiara, germană sau franceză, seu italiană, în un'a din limbile aceste.

4. Pentru elaborarea acestor teme este prefiptu unu restempu de 5 luni; dară Consistoriulu școlasticu pte prelungi acestu termiu la cererea candidatului.

5. La elaborarea acestor lucrări domestice nu numai ca este concesu a se servi de tute mediile literare posibile, ci este chiaru recerintia necesară, ca candidatul să cunoască literatur'a specialității, ce o trată și să se știe folosi de tute ajutorele literare accesibile.

6. Déca candidatul pte prezenta o lucrare a sea data publicității prin tipariu, remane la buna judecată a Consistoriului, că să o privească acést'a ca un'a dintre lucrările domestice de examen, seu să persiste la împlinirea cerințelor reglementare.

§ 16. Elaboratele scripturistice se impartășiescu mai întâiu aceluor membri ai comisiunii examinatorie, care reprezintă specialitatea respectivă. Acestia au să-și dea o părere motivată despre elatatele și apoi să le transmită îndată celorlalti membri ai comisiunii.

Comisiunea examinatorie stabilește apoi în o conferință, care are a se ține înainte de examenul oralu, nota, ce a meritat-o candidatul prin lucrarea sea scripturistică, motivandu acést'a nota prin câte-va cuvinte. Déca parerea membrilor, care reprezintă specialitatea, difera de opiniunea celorlalti membri ai comisiunii, are a se adnotă acést'a în protocolu, precum și ori-care alta diferență, îndată ce acést'a se pretinde. La de judecarea elaboretulu se ia în considerarea atâtu siguranța în cunoștințele, care trebuie să corespundă cerințelor

școlă ne arată sórele, care da plantelor a) totu-déun'a lumina și caldura, b) adese ori plóia și vântu, c) a rare ori tunetu și fulgeru. — Asemnarea e ușoru de întelesu. —

Amu amintitu mai sus și o repetu, cumca disciplin'a școlară depinde numai dela person'a internă a docentului și nu se bazează pre lucruri externe de locu. — Cându aru avé influența p. e. o statură mare, ochi întunecați, strigări etc. atunci docentele celu micu și cu însușiri contrarie n'aru pte susține a școlă.

Déca e învățătoria unu barbatu, care nu propune numai eleviloru, ci vetuesce cu ei, déca sta în creditu de imparțialitate, déca și-a castigat autoritate prin științele sele atunci fie-care vorba a sea are ponderositate, voința proprie a școlariiloru se supune puterii morale a maestrului, și puterea exemplului bunu i castiga amóre, fidelitate și autoritate. — fără exemplu bunu scade școlariulu morală totu mai tare.

Trebuie să facem însă diferența între amóre și „slăbiciune“, pre care o numescu unii iubire, acést'a e numai o caricatură a amórei adeverate. — Iubirea adeverate nu voiesce a implini tute cerințele și a satisface ori-cărei cereri, ci are scopulu de a nutri în peptulu omului, „ce e mai sântu și frumosu“ și a grigi de binele adeverate a copilului.

Amorea adeverate înca trebuie să aibă virtutile cardinale a docentului, adică trebuie să fie: a) atenta la erori și fapte bune; b) trebuie să se ține strictu de ordinea morală; c) să fie dreapta usitarea laudei, înfruntări și în fine mai alesu d) consecința în tute, pentru ca fără consecința o educație bună nu e posibilă.

Vien'a, Iunie 1872.

FOISIORA.

Schitii pedagogice.

de
(Valeriu Ardelénu.)

Școl'a populară e unu institutu de instrucție numai atunci cându 'și implinesce datori'a cea nobilă și sântă, carea consta din aea: a castiga fiiloru poporului acelu gradu de cultura, care trebuie să-lu aibă fie-care individuu fără de a luă în considerare starea, ocupațiunea seu caracterulu. —

Cultur'a inse nu e numai intelectuală, ci și estetică, morală și religioasă, trebuie să se considere mîntea, anim'a și voința. — De-si e scopulu generalu a școlii dezvoltarea armonică a tuturor însușiriloru și poteriloru bune ce se află în internulu omului, cu tute aceste loculu primu 'lu ocupa cultivarea „morală“, fără care chiaru omulu celu mai priceputu (cultu) n'are nici o valóre. —

Déca are școl'a de a grigi pentru cultivarea morală, atunci nu e numai unu institutu de „instrucție“ ci și de „educație“; trebuie să aducă copii cu ajutorulu parințiloru la ordine, punctualitate, curatenia, comlesanția, multămă, ascultare strictă și diligenția durabilă.

Tute aceste depindu inse dela person'a internă a învățătoria. — Precum înfloresce seu scade art'a prin artisti, asiá școl'a prin învățatori. — Fie-care școlă e totu-déun'a asiá precum e învățătoria; — ea e portretulu seu spiritualu. — Învățătoria adeverate, adică acést'a, care posedă virtutile învățatorescu cardinale (a) vigilența, b) iubirea de ordine c) de dreptate d) și consecința

pastorii că densulu! Nu se scie, de muștrare de cugetu seu de rusine, cauta a-si ascunde fapt'a sub pretestulu nereesirei că protopr. la Mercuria. Pretestulu e falsu că si autorulu lui, pentru ca dlu Predovicu crede de multu, ca numai cu gratia un-gurésca pôte trai, densulu este dara mai vechiu in pecate decâtu aspirante la protopr. Sa-i fia de . . . !

Trebuie cu privilegiu acest'a sa laudâmu constantia si incoruptibilitatea poporului celu sanetosu din partea de din susu a Ounei; de amu avé totu români, bravi in ori-ce privintia, că acest'a in tota tiér'a! Acest'a si cu conducatorii lor, de-si au fostu acum sedusi prin joculu celu falsu alu d-lui Predovicu, voru salvá interesele opidului, cum le-au salvatu chiaru si in ani 1848—9, pentru ca ei suntu simburile celu sanetosu, lînga care si cei de dinjosu, deschidindu-si ochii si vedindu in l. Predovicu si socru-seu numai ómenii interesului egoisticu, ne mai amagindu-se de densii, se voru alaturá lînga acei'a cari apara cu sufletu si cu trupu interesele comune ale orasieniloru.

Trebuie sa laudâmu starvintia cea de feru si energi'a d-lui I. Popu par. gr. cat. la conscrierea alegatori-loru si comisiunea centrale conscrietória si energi'a d-lui I. Hentesiu par. gr. or. in comisiunea centrale si conscrietóre si preste totu in afacerea alegerei, de-si, din caus'a purtárei neloiale aratate mai susu alegerea n'a reesitu asiá precum o dorea la inceputu majoritatea opidului.

Insciintiare.

Duminea in 16/28 Iuliu a. c. la 2 óre p. m. se va tienea in sal'a gimnasiului gr. or. din Brasiova A d u n a r e a g e n e r a l a a c e r c u l u i I. alu Brasiovilu si Trei-Scaunelor alu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului românu, la care suntu invitati a luá parte toti membrii si bine-voitorii Asociatiunei.

Totu-odata suntu rogati membrii, cari suntu inca in restantia cu tacsele, cá sa bine-voiesca ale respunde, pentru cá sa se pôta reportá comitetului centralu din Sabiu despre sum'a intrata din acestu cercu inca inainte de tienera adunárei generale dela Sebesiu.

Brasiova 1/13 Iuliu 1872.

Comitetulu cerculu alu Brasiovilu si Trei-Scaunelor.

Insciintiare.

In urm'a emisului Esc. Sele Domnului Ministro r. ung. de cultu si instructiune publica de sub nr. 11,441 se va tienea cursulu suplementariu pentru invetiarii poporali fára de deosebire la confessiuni si nationalitate si in anulu curinte in localitátele preparandiei invetiatioresci de statu din Dev'a dela 5 Augustu anulu. c. incependu in cursu de 6 septomâni sub care tempu fiesce-care docinte, care va frecuentá cursulu se va impartasi de unu diurnu de 60 xr. v. a. din visteria statului, iéra acei invetiarii cari pre lînga tóte ca nu suntu deprinsi in specialitatea lor invetiatioreasca, nu voiescu a participá la cursulu suplementariu, pâna cându nu intregescu cunoscintiele lor, nu se voru impartasi in subsidiulu erarialu. —

Pentru quartire cu pretiu câtu se pôte de eftine, se face ingrigire dupa potintia.

Invetiamentulu se va tienea in limb'a româna si magiara. —

Provoeu dara pre toti domnii invetiarii, cari voiescu a participá la acestu cursu suplementariu, cá sa ascérna determinatiunea lor pâna la finea lunei curinte domnului profesoru si directoru preparandialu, Franciscu Koós, séu sa se infacisiedie la densulu in tempulu acest'a in persóna.

Dev'a in 9 Iuliu 1872.

Iuliu D. Bardosi
Insp. r. seol.

Varietáti.

* * * Unu spre-diece dile de nemâncare. Santu acum trei septomâni de cându sculptorulu Bastianefei din Agramu (Croatia) au strapansu cu unu bricégu pre siefulu seu, unu negustoriu cu mobile, anume Hoffmann ca nu i-au licuidatu comptulu seu. Asasinulu fu prinsu dupa dóue dile in Stabic'a si predatu tribunalului de Agram, unde

se potrivea cu fermitatea de a mâncá ce-va. Sâmbat'a trecuta in fine, dupa ce a postitu unspre-diece dile asasinulu declará ca nu mai pôte resistá fómiei si cerú ce-va de mâncare. Doctorulu arestului erá de opiniune cá stomahulu lui trebuia sa fia inflamatu din cauza ca n'a luat hrana unu-spre-diece dile, si ca n'aru potea mistuí macaru lapte. Pentru acést'a i invoí nomoi o lamáie, pre care pacientulu o mâncá cu unu apeliu nespusu dimpreuna cu cój'a ei.

Duminea primí ce-va vinu cu apa si a dóu'a di unu ou. Toti se mira, cum a potutu rabdá elu unu-spre-diece dile nemâncatu.

Nr. 3853—1872.
pol.

Publicatiune.

Din partea tribunalului reg. alu M. Osiorheiului se face cunoscutu, ca in caus'a de executiune a fondului Mogaianu contr'a lui Ferencz Horváth din Erneulu-mare (N. Ernyei) pentru 2600 fl. v. a. capitalu si acesori, se voru licitá tóte imobilele ale acestui'a aflátore in otarulu comunei Erneulu-mare, dupa cum se afla in protocolulu de pemnrale si estimare din 28 Martiu 1870, si cari suntu: 209. jugere de aratura de 48 □ stângini, 86. jugere gradina si fenatiu de 718 □ stângini, 3 jugere de 430 □ st. via, 13 jugere de 739 □ st. pasionitu, 55 jug. de 111 □ st. padure, 3 jug. de 493 □ st. pamentu nefruptiferu, — a cároru pretiu face 57.465 fl. v. a. — la cas'a comunala din Erneulu mare in 5. Augustu si 5. Septembrie 1872, totu-deún'a la 10 óre inainte de amédi pre lînga urmátórele conditiuni: ca imobilele se voru vinde intr'on'a si la terminulu I cu pretiulu de estimare séu si preste pretiu, la terminulu alu II inse si sub pretiu; ca licitatorii voru avea a depune inainte vadiu 10% a pretiului de estimare; ca comparatoriulu numai dupa platirea pretiului de cumperare intregu va deveni proprietariulu lor; ca pretiulu de cumperare va avea alu platí in dóue rate egale, si adecarat'a prima la o luna dupa diu'a licitárei, si a dóu'a rata la 3 luni dimpreuna cu cametele de 6%; cá in casu de neobservarea acestoru conditiuni la cererea actorelui si a creditoriloru ipotecári se va renduí licitare nóua pre spesele comparatoriului, cându se voru vinde imobilele in parte si si sub pretiulu de estimare si 'si va perde vadiulu in favóra actorelui.

Conditiunile licitatiunei, protocolulu de estimare si cártile de intabulare se potu vedea la acestu tribunalu.

Totodata se provóca toti acei creditori ipotecári, cari nu locuiescu in loculu séu in apropierea acestui tribunalu, cá sa renduíesca pentru reprezentarea lor cu ocaziunea impartirii pretiului de cumperare unu plenipotentiatu in fati'a locului la acestu tribunalu, aratandu pâna la vindere numele si locoint'a lor, la din contra se voru representá prin unu coratoru denumitu.

De asemenea se provóca toti acei'a, cari cugeta a-si valificá dreptulu de proprietate séu alta pretensiune la aceste bunuri, séu dreptulu de prioritate, cá dela diu'a ultima a publicárei acestei publicatiuni pâna in 15 dile sa-'si astérna petitiunile lor de pretensiuni, de-si nu se voru fi incunoscintiatu deosebitu, dealtmintrenea neimpedecându curgerea licitatiunei voru fi avisati numai la superplusulu pretiului de cumperare.

Presedintele Tribunalului,

(L. S) Domokos m/p.

Din siedinti'a tribunalului reg. a. M. Osiorheiului tienuta in 11 Iuniu 1872.

Paulu Nagy, m/p.
notariu.

(1—3)

Escriere de concursu.

Pentru anulu scolasticu 1872/3 se escrie concursu la stipendie fundamentiunei lui Gozsdu statátore din 100—500 fl. anualu, luându-se deosebita consideratiune la sciintiele reali. —

Toti acei tineri români de religiunea greco-orientala din Ungaria si Transilvania, cari dorescu a câscigá vre-unulu din aceste stipendie suntu avisati de a-si tramite cererile concursuali instruite cu atestatele de botezu de papertate si de studie pâna in 15 Septembrie 1872 st. n. la reprezentanti'a fundamentiunei lui Gozsdu, in Pest'a Rathausplatz nr. 8 descoperindu si acea déca mai are de unde-va vre-unu stipendiu séu nu?

Totu de-odata se provóca stipendistii acestei fundamentiuni, cá pâna la susu-atinsulu terminu sa arate resultatulu studiiloru din anulu scolare espiratu, ca numai asiá li se voru reservá si mai incolo stipendie conferite. —

Pest'a, 3/15 Iuliu 1872. *)

Comitetulu reprezentantie fundamentiale.

Georgiu Mocioni,
presied. comitetului.

I. cav. de Puscaru,
notariu.

(1—3)

*) Cele-lalte jurnale române suntu rogata de a reproduce acést'a escriere de concursu.

Concursu.

Pentru ocuparea I-lui postu invetiatiorescu la scóla gr. or. din opidulu Cincu-mare, se escrie prin acést'a concursu pâna in 30 Iuliu a. c. st. v. in care di va fi si alegerea. — Cu acestu postu este impreunata o léfa an. de 200 fl. v. a. din alodiulu opidanu, cortelu liberu in odáile scólei, si lemne de ajunsu de focu.

Dela doritorii de a ocupá acestu postu, cari au a-'si asterne petitiunile la subscrisulu fiindu de relegea nóstra se cere, cá sa fia pedagogi absoluti, si barbati cu buna praeca in instructiunile scolare, si in cantárele bisericesci amesuratu Statutulni Organicu, pre lînga care cei cari voru avea si 4 clase gimnasiale, voru avea si preferintia. Noerichiu, in 26 Iuniu 1872.

In contielegere cu comit. parochiale.

G. Maieru
Adm. prot.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei devenite vacante de parochu din comun'a Danesiu protopresbiteratulu tractulu, Seghisiórei gr. or. constatatóre din 1400 suflete se escrie concursu pâna in 15 Iuliu st. v. i. 11 óre ante-amédi, dupa care in diu'a secuenta se va efectuí alegerea de parochu. —

Emolumentele suntu:

- 1) Cas'a parochiale cu o gradina de legumi si pometu.
- 2) 25 fl. v. a. din cas'a alodiala comunale, pentru lemne de focu. —
- 3) Portiunea canonica statátore din 22 jugere pamentu aratoriu, cositura si o via. —
- 4) Venitulu stolaru usuatu. —

Cei ce voiescu sa competeze pentru ocuparea acestui postu suntu provocati a-si adresá suplicele lor inciruate strictu in sensulu Stat. Organicu § 13, — la subscrisulu, documentându celu putienú absolvirea gimnasiului inferioru, — cunoscintia limbelor patriei, in fine ca au fostu invetiarii cu portare buna morala, si progresu laudabilu. —

Preotii sántiti inse, numai dupa concediulu documentatu dela Pré Ven. consistoriu archidiececanu potu sa concure la susu-numit'a statiune.

Staveritu in siedinti'a comitetului parochiale române gr. or. din Danesiu in 17 Iuniu 1872. st. v.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Zacharia Boiu,
Protop. gr. or.

(2—3)

Edictu.

Elen'a soci'a lui Ioane Popescu, nascuta Nicolau Rogozea din Brasiova, care dupa ce 'si deduse duplic'a sea la actele procesului divortiale incaminatu in 12 Octobru 1871 de cátra barbatulu ei, tocmai cându erá sa urmeze deliberatulu scaunului protopopescu, s'au facutu neveduta, trecându in Români'a; nu se scia unde ee afla si n'au lasatu in loculu ei vre-unu advocatu séu plenipotentu — este prin acést'a citata, cá in terminu de o luna de dile, sa se presentiede inaintea scaunului protopopescu, eáci la din contra si in absentia ei deliberatulu se va incheiá, si se va ascerne cu tóte actele procesului spre revisiune si superior'a decisiune Maritulni Consistoriu archidiececanu.

Brasiova in 1 Iuliu 1872.

Scaunulu protopopescu gr. or. I-iu alu Brasiovilu, cá foru matrimoniale.

Iosifu Baracu,
Protopopu.

(1—3)